DE NOLLEN
R.W. VAN DE WINT

LESBRIEF

'Verdwaal in een Goddelijk verhaal'

film en fotografie
met de Verderkijkdoos

INLEIDING

Er is geen twijfel over mogelijk dat de Griekse mythologie een van de beroemdste ter wereld is. Vandaag de dag is het nog altijd heel handig om kennis te hebben van de Griekse mythologie. Veel verhalen hebben namelijk hun sporen nagelaten in bijvoorbeeld de kunst en de hedendaagse taal. Verscheidene begrippen en uitdrukkingen uit het hedendaags taalgebruik zijn aan de Griekse mythologie ontleend. Denk bijvoorbeeld aan de tantaluskwelling, de doos van Pandora, of de sisyfusarbeid.

Tijdens de workshop "Verdwaal in een Goddelijk Verhaal' beginnen we met een rondleiding die ons meeneemt naar een van de meest indrukwekkende werken op de Nollen; het kunstwerk 'Ether'. Dit kunstwerk leent zijn naam aan de Griekse god 'Ether' en is het startpunt van deze workshop. Hierna zullen de leerlingen zelf een mythologie uitbeelden met behulp van hun 'Verderkijkdoos'.

Met hun 'Verderkijkdoos', mobiele telefoon en tablet maken de leerlingen een complete, kleine, digitale studio waar ze hun eigen gekozen mythe kunt vastleggen met geweldige beelden.

Een onuitwisbare indruk!
Veel plezier tijdens deze workshop!

INHOUD LESBRIEF

Voorbereiding voor de workshop
Wat moet er vanuit school worden geregeld?

Ruud van de Wint
Wie is de kunstenaar?

De Nollen
Wat voor soort museum is De Nollen?

Plattegrond van De Nollen
Waar gaan we naartoe?

Praktische info over de workshop
Wat kost het?
Wanneer is het?
Wat zijn de leerdoelen?

Algemene info over de inhoud van de workshop
Introductie over de onderwerpen tijdens de workshop

Opdracht tijdens de workshop
Wat gaan we doen?

Reflectie opdrachten voor leerlingen
Wat was de ervaring van de leerling?

Handige links
Waar kunnen we meer info vinden over de onderwerpen?

Bij wie kunt u terecht voor vragen?

Coördinator Educatie De Nollen: Jacobeijn Luijt
Bel: 06- 48387766
Of mail: info@projectdenollen@gmail.com
Meer weten?
www.projectdenollen.nl

VOORBEREIDING WORKSHOP

Waar is de workshop?

De workshops van de Nollen vinden deels plaats in het Kunstlab op het terrein van De Nollen en deels buiten op het terrein:

Project De Nollen/ Kunstlab (achteringang)
Professor van Tillweg 2c
1784 PA Den Helder
(ingang naast de volkstuintjes en motorclub Roadrunner)

U wordt opgehaald bij het zwarte elektrische diensthek door de gids. U kunt uw auto of fiets parkeren op de parkeerplaats op de Nollen. U hoeft geen toegang te betalen. Dit wordt per factuur afgehandeld.

Hoe plan ik de workshop?

De workshops vinden plaats op data in overleg met de school. Na opgave/ reservering wordt u zo spoedig mogelijk benaderd over datum en tijd. U ontvangt hierover een bevestigingsmail.

Hoe lang duurt de workshop?

De workshop duurt twee uur. De leerlingen besteden max. 30 min aan een rondleiding en gaan daarna 1,5 uur aan de slag met de Verderkijkdoos. Voor de heen- en terugreis moet u extra tijd inplannen.

Wat kost de workshop?

De workshop kost 6,70 euro per leerling voor het P.O en 8,00 euro per leerling voor V.O. Begeleiders zijn gratis.

Wat moet de school regelen?

- Vervoer naar De Nollen
- Dat leerlingen op de hoogte zijn van de regels
- De leerlingen moeten een mobiele telefoon meenemen waarmee ze foto's kunnen maken, die nodig is bij het maken van de opdracht

Huisregels De Nollen

- Het is vanzelfsprekend dat er geen verstoringen of vernielingen plaatsvinden
- Geen vuil wordt achtergelaten op het terrein
- Er mag niet aan de binnenschilderingen worden gezeten. Wel aan de beelden buiten op het terrein
- Er mogen alleen foto's worden gemaakt voor persoonlijk gebruik
- Toiletten zijn in het Kunstlab te vinden

Het niet de bedoeling dat de leerlingen door het ruige terrein lopen. Dus: Op het laag gemaaide deel blijven en op de zandpaden.

In maart t/m oktober is de teek actief. Na afloop van de workshop is het niet verkeerd om even te inspecteren of de leerlingen misschien ongewenste gasten (teken) hebben meegenomen tijdens hun verblijf op de Nollen.

Is er extra begeleiding nodig?

Per 15 leerlingen vragen wij een begeleider mee. Toegang voor begeleiders is gratis.

Wat kan de leerkracht van te voren met de leerlingen bespreken?
In deze lesbrief vindt u algemene informatie over de kunstenaar Ruud van de Wint, De Nollen en enige basisinformatie over de workshop. U kunt hier al vast aandacht aan besteden. Ook kunt u een introductie filmpje over De Nollen https://www.youtube.com/watch?v=a6K4LtCMgw4

Wat gaat de leerling tijdens deze workshop doen?

- Begrijpt het verschil tussen een mythe en een sage
- Leert over goden, halfgoden of helden uit het verleden en welke rol ze speelden
- Leert een beeldverhaal te maken
- Leert goed te kijken en samen te werken
- Leert constructies bedenken en techniek te ervaren
- Materiaal te onderzoeken en daarmee te experimenteren
- Leert zijn werk te presenteren

RUUD VAN DE WINT

is misschien wel een van de bekendste kunstenaars in Nederland. Via de televisie en vele andere media zijn diens immense schilderijen voor de Tweede Kamer vrijwel dagelijks in iedere huiskamer van Nederland te zien. Ook zijn vele sculpturen in het Nederlandse landschap zijn voor velen een vertrouwd gezicht.

Het werk van Ruud van de Wint is in vooraanstaande kunstcollecties opgenomen, zoals het Kröller-Müller Museum in Otterloo en het Stedelijk Museum Amsterdam.

Begin jaren tachtig trok Van de Wint zich terug uit de Europese kunstwereld om zijn droom te realiseren: een eigen natuurgebied waar hij volop kon experimenteren met schilderijen, sculpturen en architectuur. Met ziel en zaligheid werkte hij 25 jaar lang aan zijn totaalkunstwerk De Nollen.

DE NOLLEN

De Nollen is in zijn totaliteit een kunstwerk. De stalen bouwsels, de bunkers, de schilderingen, het landschap, de paarden en pony's, ze vormen samen een geheel. Maar dit geheel is geen statisch object.
Het is een kunstwerk in wording zoals een schilderij in een atelier. Het creëren van dit kunstwerk viel samen met het leven van de maker. Ruud van de Wint woonde en leefde op De Nollen, kende elke plek, ieder heuveltje, en werkte er dagelijks aan het landschap en de kunstwerken.

De Nollen was voor hem een vorm van leven. Het maaien van de paden, het snoeien van de bomen of het repareren van het hek zijn even belangrijk als het maken van een sculptuur of een schilderij, omdat het allemaal onderdeel is van het Nollenproject en daarmee van het kunstenaarschap van Van de Wint.

Hij gaf ermee aan dat voor hem het kunstenaarschap niet ophoudt na de realisering van een sculptuur of een schilderij, maar dat het een manier van leven en denken is. Hij laat daarmee zien wat voor hem waarde of betekenis had.

Hieronder een introductiefilmpje over De Nollen.
https://www.youtube.com/watch?v=a6K4LtCMgw4

PRAKTISCHE INFO

VERDWAAL IN EEN GODDELIJK VERHAAL

Wat is het?
"Verdwaal in een goddelijk verhaal' is een workshop dat het verhaal verteld achter een van de meest imposante kunstwerken op de Nollen; 'Ether'.
Daarna krijgen de leerlingen een korte introductie over de herkomst van mythes en sagen en de 12 Olympische goden.

Vervolgens kiezen ze hun eigen mythe uit om uit te beelden in hun "Verderkijkdoos". De leerlingen leren een eigen magische wereld vormgeven. Het zorgt voor een nieuwe beleving van media én van de les. In hun multimediale kijkdoos gaan de leerlingen experimenteren met decor, licht, film en fotografie. Hier kunnen ze hun fantasie echt los laten gaan, er zijn geen grenzen, alles kan en alles mag. De Verderkijkdoos is een prachtige manier van kunst maken.

Praktische informatie

- Duur: 2 uur
- Circa: 20 leerlingen
- Data: data in samenspraak met de school
- Doelgroep: bovenbouw po tot bovenbouw vo

De workshop wordt gegeven door een CKV docent. Daarnaast verwachten wij vanuit de school een begeleider per 15 leerlingen.

Eerst krijgen de leerlingen een rondleiding (max. 30min). Vervolgens krijgen ze een workshop mixed media met de 'Verderkijkdoos' (90 uur).

Doelen
De leerling:

- Begrijpt het verschil tussen een mythe en een sage
- Leert over goden, halfgoden of helden uit het verleden en welke rol ze speelden
- Leert een beeldverhaal te maken
- Leert goed te kijken en samen te werken
- Leert constructies bedenken en techniek te ervaren
- Materiaal te onderzoeken en daarmee te experimenteren
- Leert zijn werk te presenteren

Deze workshop sluit aan bij de kerndoelen onderbouw (VO): 54, 55, 56

RONDLEIDING

ETHER

Van de Wint maakte niet alleen gewone schilderijen die je aan de muur hangt. Nee, hij bouwde soms hele ruimtes eromheen! Aether II is een koepelvormige bouwsel die Van de Wint heeft gebouwd tot een drager van zijn schilderkunstwerk. Hij noemt deze ruimtes op De Nollen "bouwsels". Want de gebouwen vond hij net zo belangrijk als het schilderij zelf!

In de Griekse mythologie heeft Aether (of Aither) een bijzondere en verheven betekenis.

Aether als oergod: Aether is een van de oergoden uit de Griekse mythologie en staat symbool voor de atmosfeer of de zuivere bovenlucht. Hij werd geboren uit Nyx (de godin van de nacht) en Erebos (de god van de duisternis), wat betekent dat licht en helderheid letterlijk uit de duisternis voortkwamen.

De goddelijke lucht: Aether vertegenwoordigt de reine bovenlucht die de goden inademen, in tegenstelling tot de 'aer' - de gewone, lagere aardgebonden lucht die stervelingen inademen. Zijn nevels vulden de ruimte tussen de buitenste hemel (Ouranos) en de lucht op aarde.

Licht en dag-en-nacht cyclus: Volgens de oude Grieken was Aether de substantie waaruit licht zich vormde. Elke nacht legde de godin Nyx een sluier van duisternis tussen de aarde en Aether, waardoor de nacht ontstond. In de ochtend joeg zijn zuster Hemera (de dag) deze duisternis weer weg.

Symbolische betekenis: Aether symboliseerde het zuivere, hemelse, goddelijke - het tegenovergestelde van het donkere en aardse. Hij was de heldere ruimte waar de goden woonden en waar sterren, zon en maan zich bevonden.

Verbinding met Van de Winds kunstwerk: Als je dit koppelt aan "Aether II" van Ruud van de Wint, krijgt de overgang van donker kobaltblauw naar wit licht extra betekenis. Het kunstwerk lijkt precies deze mythologische reis te symboliseren: van de duisternis (Erebos/Nyx) naar het goddelijke licht (Aether), van het aardse naar het hemelse, van het menselijke naar het goddelijke.

INHOUD WORKSHOP

MYTHE

Mythen zijn ontstaan om allerlei onverklaarbare fenomenen in de omgeving te verklaren op een moment dat de wetenschap dat nog niet kon. Ze kunnen geografische namen verklaren, maar ook plaatselijke gebruiken, machtsverhoudingen en natuurfenomenen zoals seizoenen. Meestal is er sprake van een goddelijke tussenkomst.

Hoewel de verzameling van klassieke mythen zo goed als vastligt, blijft ook de moderne mens mythen maken. Een mythe is dan een verhaal dat je gelooft om iets wetenschappelijk onverklaarbaars toch te begrijpen.

Een mythe is een verhaal waarin goden, halfgoden, helden en/of mythische wezens een rol spelen. Daarbij zijn de precieze tijd en plaats niet altijd helder. Aan mythen werd geloof gehecht, en ze kunnen deel uitmaken van religie en rituelen. Mythen maakten dus deel uit van een levend onderdeel uit van een samenleving.

Voorbeelden van Griekse Mythen:

- De doos van Pandora
- De Minotaurus en het doolhof
- De Achilleshiel
- Paard van Troje

INHOUD WORKSHOP

12 OLYMPISCHE GODEN

Verhalen over goden, halfgoden, nimfen en helden. Voor de oude Grieken was de mythologie belangrijk. De verhalen gaven hen verklaringen voor bijvoorbeeld het ontstaan van de wereld, maar ook het bestaan van hemellichamen, kwaad, ziekten en natuurverschijnselen. De mythen vormden de basis van het geloven en denken van de oude Grieken. De twaalf Olympische goden zijn:

- Zeus
- Aphrodite
- Apollo
- Ares
- Artemis
- Athena
- Hades
- Hephaistos
- Hera
- Hermes
- Hestia
- Poseidon

VERDERKIJKDOOS

DE VERDERKIJK DOOS

Na een korte introductie over mythen en sagen maken de leerlingen verder kennis met een nieuwe kunstwerkvorm: de 'Verderkijkdoos'.
Een vernieuwende kijkdoos met ‘21st-century skills’! Waar kunst en technologie elkaar ontmoeten. Waar de hedendaagse digitale middelen samenwerken met het oude vertrouwde materiaalgevoel van papier, klei, acrylverf, kleurpotloden, knippen, plakken, collages maken. En dan uiteindelijk alles laten samenkomen in één mixed media kunstwerk.

Maak van de ‘Verderkijkdoos’ samen met jouw mobiele telefoon en een tablet een complete, kleine, digitale studio waar jij jouw fantasie kunt vastleggen met geweldige beelden. Die je kunt verrijken door er een door jouw handgemaakte decor in op te bouwen.

De ‘Verderkijkdoos’ smelt de traditionele, tastbare, knutselwereld met de tegenwoordige digi-wereld samen. Hier wordt de creativiteit weer gestimuleerd, de fantasie weer geprikkeld en kan er worden geëxperimenteerd!

Zie hieronder een kort introductiefilmpje over de Verderkijkdoos.
https://www.youtube.com/watch?v=1G7ZIC5Jbh4&feature=emb_logo

DE OPDRACHT

BEELDVERHAAL

STAP 01 | Bewegend beeldverhaal
Je leert tijdens deze workshop je eigen bewegende beeldverhaal maken. We hebben alvast 13 verschillende mythen voor je uitgezocht als voorbeeld. Kies daar min. 1 verhaal van uit. Daarna bedenk je hoe je het verhaal willen presenteren. In een stilstaand (foto's) of een bewegend (filmpje) beeldverhaal.

STAP 02 | Rollen verdelen
Je maakt groepjes van max. twee of drie leerlingen. Wie gaat wat doen? Wie maakt de foto's? Wie verplaatst welke onderdelen? Wie houdt het verhaal in de gaten? Wie richt zich op het licht? Wie kiest de personages uit? Wie maakt ze?

STAP 03| Personages
Hoe zien de personages (goden/mensen/dieren/dingen) eruit? Wie of wat speelt de hoofdrol in jouw beeldverhaal. Is het een god, een mens, een dier of misschien wel een berg of toch zomaar een ding? Laat zien welk beeld jij voor ogen hebt. Alleen jij weet dat!

STAP 04 | Achtergrond beeldverhaal
Het maken van een achtergrond kan op allerlei manieren: Zelf een foto maken of downloaden van het internet. Een filmpje van youtube laten afspelen. Of eerst knutselen, tekenen en van de tekening een foto maken die als achtergrond gebruikt wordt op de tablet.

STAP 05 | Bouwen van het decor
Verzamel materiaal uit de verschillende sorteerbakken. Gebruik echte edelstenen of teken zelf een decor op goud karton. Probeer te experimenteren met kinetisch zand of klei een decor! Speel met de materialen en ontdek hoe je dingen met elkaar kunt verbinden.

DE OPDRACHT

BEELDVERHAAL

STAP 06| Licht, composities en perspectief
Ervaar door het toepassen van kleuren filters wat licht doet met het beeld. Kijk wat ze met sfeer doen. Speel met vorm, composities en met perspectief. Misschien ontdek je ook dat beelden je flink voor de gek kunnen houden!

STAP 07 | Foto's
Zet je telefoon tegen de ingang van de Verderkijkdoos en maak max. 4 foto's om je beeldverhaal uit te leggen. Maak na elke verandering in de doos een foto (frame). Zorg wel dat er een duidelijk begin, midden en einde aan het verhaal zit.

Video
Je kan natuurlijk ook een video met je telefoon maken. Geluid bepaalt daarin de helft van de film. Met geluidseffecten (bijvoorbeeld een regenstorm of bliksem, waterval of blaffende hond), een achtergrond muziekje of een voice- over (gesproken commentaar) brengt je, je beeldverhaal echt tot leven. Zorg wel dat er een duidelijk begin, midden en einde aan het verhaal zit.

STAP 08| Presentatie
En dan ben je natuurlijk apetrots op je gemaakte beeldverhaal.
Stuur je foto's of je filmpje via je telefoon naar info@projectdenollen.nl.
Daarna worden de verhalen via onze instagram pagina vertoond.

STAP 09| Beeld bespreken
1. Wat gebeurt er in dit beeld?
2. Wat zie je waardoor je dit zegt?
3. Wat gebeurt er nog meer?
4. Past dit verhaal in de gegeven opdracht? En waarom?

media.s-bol.com

media.s-bol.com

VOOR OP SCHOOL

REFLECTIE OPDRACHT

Eigen ervaringen en gevoelens verwoorden:
Wat vond je van de workshop?

Wat vond je leuk / niet leuk /spannend, interessant, ...?

Kun je een voorbeeld geven waar dat door kwam?

Of welk stuk/onderdeel je leuk/niet leuk etc.vindt.

Persoonlijke leervragen bedenken:
Wat heb je geleerd vandaag?

Wat zou je nog meer willen leren?

Aangeven wat anders beter kan in het werkproces / in relatie met leervragen:
Als je terugkijkt, zou je het dan op dezelfde manier aanpakken of toch anders?

Samenwerken:
Hoe heb je samengewerkt met andere leerlingen?

Heb je ervan geleerd?

Heb je het gevoel: samen kunnen we meer of had je het liever alleen willen doen?

VOOR OP SCHOOL

REFLECTIE OPDRACHT

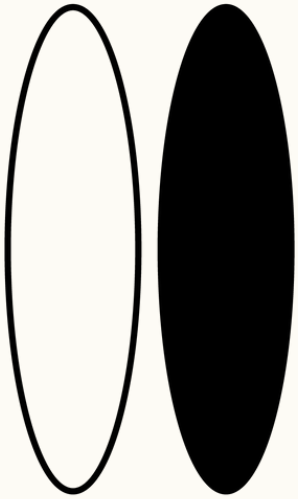
Eigen ideeën en die van anderen
Je hoorde vandaag meningen / ideeën van andere leerlingen.

Hoe vond je dat?

Heb je iets aan een mening / idee van een ander?

Als je een tip krijgt, gebruik je die dan?

Vraag jij wel eens om een mening / idee van een ander?

DE NOLLEN
R.W. VAN DE WINT

Project De Nollen
Professor van Tillweg 2c
1784 PA Den Helder
www.projectdenollen.nl